

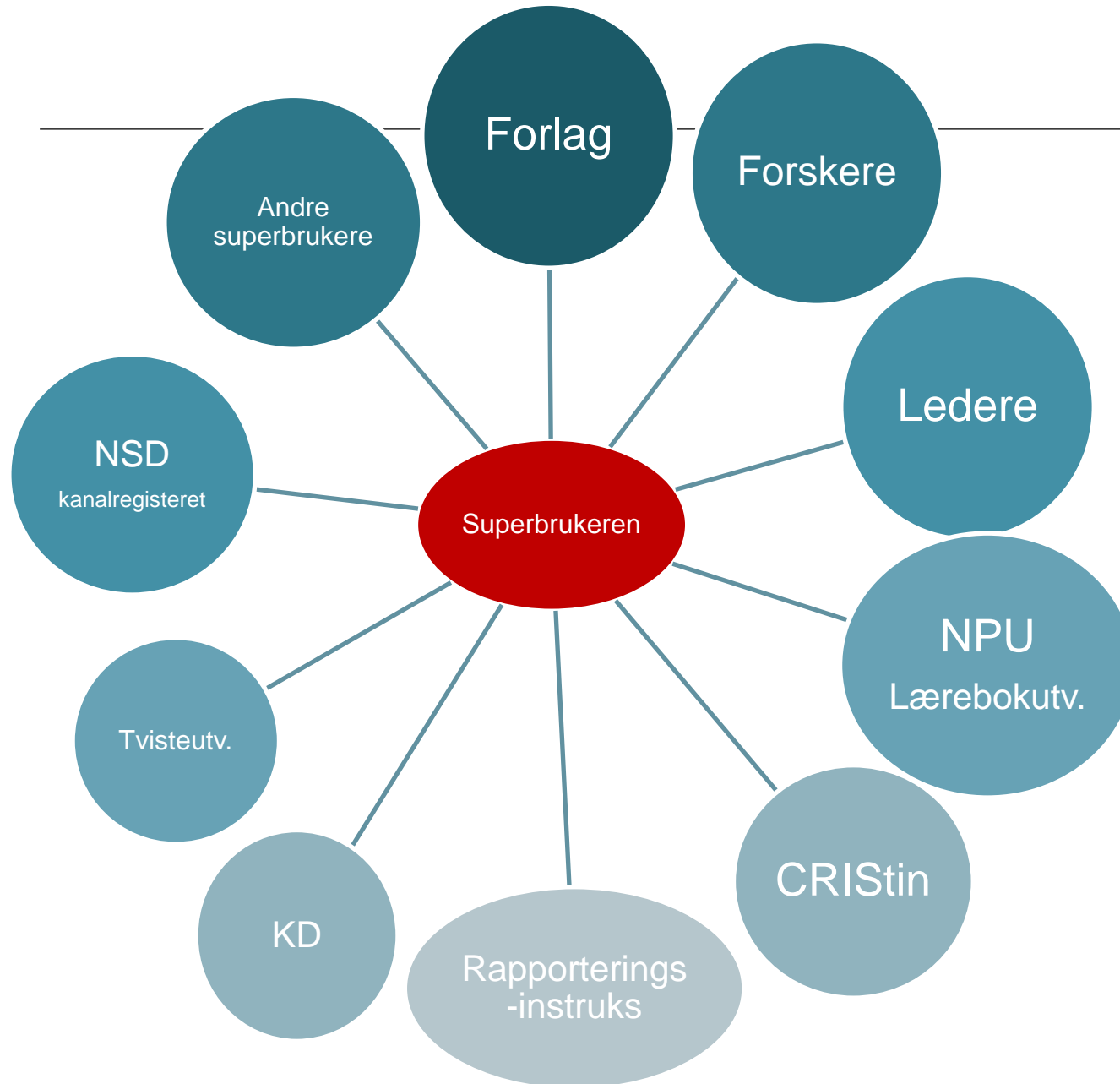
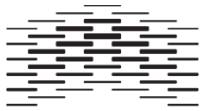
OSLO AND AKERSHUS
UNIVERSITY COLLEGE
OF APPLIED SCIENCES

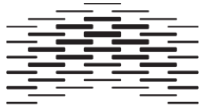
30 OCTOBER 2015

Rapportering av vitenskapelige bokutgivelser

Superbrukeren

- i spenn mellom forskere, kvalifiserte bokutgivere, UHR (NPU og Lærebokutvalget), rapporteringsinstruks og egne ledere

Superbrukeren

- Skal hjelpe forskeren og ulike forskergrupper, brukerstøtte
- Levere data og forskningsanalyser til ledelsen
- Skal kvalitetssikre rapporteringsgrunnlaget

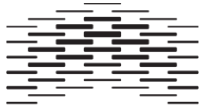
- Superbrukeren er både bindeledd og buffer!
- Opplever et veldig press fra ansatte på å godkjenne fagbøker/lærebøker som vitenskapelige antologier/monografier.

- Verktøy er rapporteringsinstruks, kanalregisteret og CRISStin
(Det er lite hjelp i import av bibliografiske data for bøker)

- Samarbeid med forskere, ledere og andre superbrukere

- Til tross for høyt kompetente superbrukere oppstår det utfordringer knyttet til kategorivurdering av bøker hvert år.

- Superbrukeren lager saksunderlaget til tvistesakene.

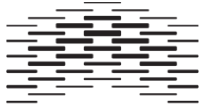
Forskere

ILL: <http://rose-blogg.blogspot.no/2012/04/fotoshoot-med-nito.html>

De aller fleste forskere har full kontroll på både sjanger og publiseringsprosess. Men det er noen unntak.

- Noen reagerer på godkjenningsrutinene
- Fagfellevurdering alene blir trodd å være tilstrekkelig for at en tekst skal godkjennes
- Ordet «forskningsbasert» blir oppfattet som forskning som oppfylle de fire kriteriene, men det er mye som er «forskningsbasert» som ikke er forskning.
- Hva "ny innsikt" er blir ikke forstått av alle.
- Hva "etterprøvbarhet" er blir ikke forstått av alle.
- *Formidling* av kunnskap betraktes som vitenskapelige tekster

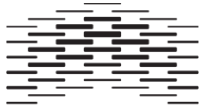

Forlagene

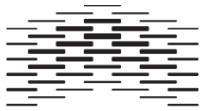
ILL: j4p4n / openclipart.org

- Erfaring er at det er svært ulik kompetanse i de norske forlagene om publiseringsindikatoren.
- **Kjenner forlagsredaktørene til de fire kriteriene som definerer vitenskapelige publikasjoner?**
- **Er manus alltid «vurdert av ekstern/uavhengig fagekspertise»?**
- Vitenskapelig antologi, 2014, fra et norsk forlag. Redaktøren forvirrer ved følgende innledning: "Dette er en bok skrevet for studenter: en sånn bok jeg savnet da jeg var student."
- Utgivelse 2014 et annet forlag, redaktør 1: «**dette er en grunnbok, som det også står på omslaget. Den er ikke fagfellevurdert.**» Redaktør 2, på samme boken: «**Alle artiklene er fagfellevurdert. Alt er forskningsbasert og vitenskapelig.**» (Det ble ikke enighet mellom institusjonene under kontroll - boken ble meldt til Tvisteutvalget der den ble vurdert til å være fagbok.)
- Cristin mars 2015: «Det er ønskelig at rapporteringsinstruksjonen inneholder en tydeligere beskrivelse av og grenseoppgang mellom de ulike bok-kategoriene. Kriterier for hva som er lærebok/fagbok bør tydeliggjøres slik at det er klart både for forlag og forfattere, og det bør være sammenheng mellom hva forlaget utgir som vitenskapelige antologier rettet mot det akademiske fagfellesskapet og hvordan disse omtales i forord og presentasjon ved forlagene.»

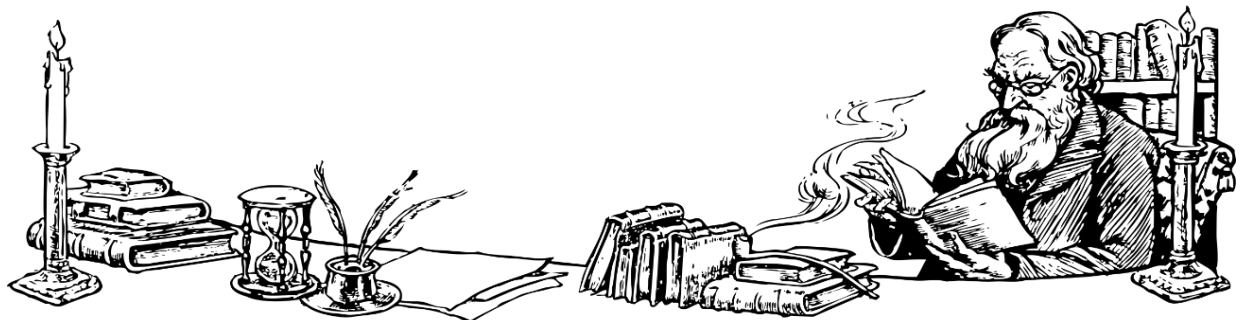
Ledelsen

- Ofte godt samarbeid mellom superbrukere og ledelsen, men ...
 - **Fagfellevurdering alene blir trodd å være tilstrekkelig for at en tekst skal godkjennes**
 - **Ordet «forskningsbasert» blir oppfattet som forskning som oppfyller de fire kriteriene.**
- Uttalelse fra en rektor, 2014:
«La meg bare kommentere at jeg er uenig i forståelsen av forskning. En grunnbok i et fag kan også bestå av forskningsartikler.»
- Instituttleder, 2014:
«Saken har skapt stor og rettmessig harme på avdelingen!»

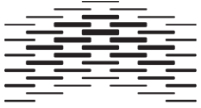

Lærebokutvalget for høyere utdanning

- Superbrukerne på HiOA oppdaget Lærebokutvalget under årets kontrollperiode.
- Dette medførte svært opphetede debatter internt og eksternt.
- Og – ikke minst – mange saker i lokalt- og nasjonalt tvisteutvalg.

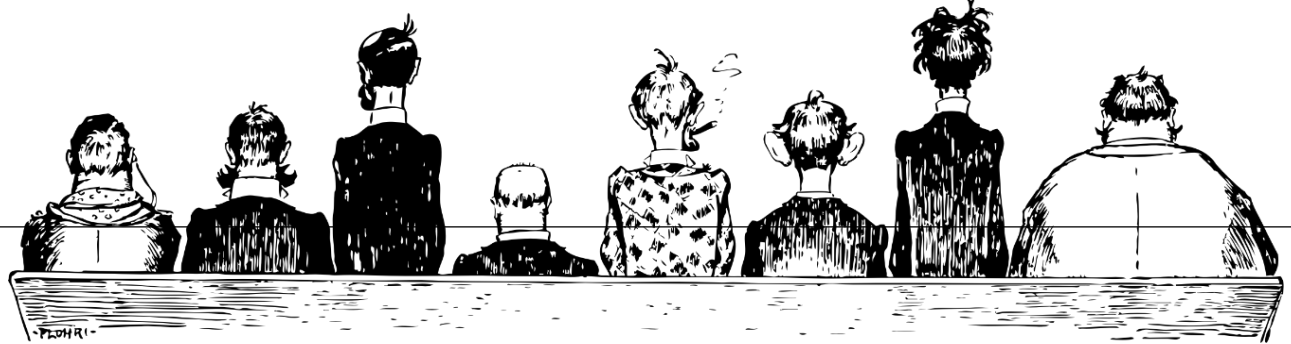
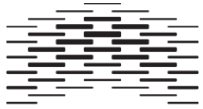

ILL: Fra magasinet "The Playgoer and Society Illustrated", 1910 / openclipart.org

Lærebokutvalget

- Lærebøker i «Vekt på forskning»
- Forlagene søker om støtte fra lærebokutvalget - forfatterne er ikke alltid innforstått med dette.
- I retningslinjene til utvalget står det: «Utvalget skal prioritere søknader til læremidler som dekker et mangelområde innen høyere utdanning. Læremidler på innføringsnivå skal prioriteres.
- Cappelen Damm: «Lærebokstøtten er til forlaget for å kunne gi ut bøker der det ikke forventes et høyt salgstall»
- UHR, nov. 2014: Jeg kan bekrefte at dersom dere får **støtte** av lærebokutvalget til en utgivelse, vil den per nå **bli betraktet som en lærebok**, og vil dermed ikke kunne få publiseringspoeng
- Leder for lærebokutvalget: «det er bare tøys å påstå at støtte fra Lærebokutvalget utelukker at man samtidig kan registrere disse utgivelsene som vitenskapelige!»
- I Cristin - rapporterte bøker med støtte fra Lærebokutvalget fra: Cappelen Damm, Gyldendal Akademiske, Universitetsforlaget, Portal forlag m.fl.
- Cristin mars 2015: «Basert på årets tvistesaker har Tvisteutvalget noen anbefalinger til forbedring: **Det bør gå tydelig fram av rapporteringsinstruksen** om det skal være mulig å få tilskudd fra UHRs lærebokutvalg og samtidig kunne rapportere boken som vitenskapelig i CRISin.»
- Lærebokutvalget og den nye rapporteringsinstruksen 2015: «Bøker som har mottatt støtte fra Universitets- og høgskolerådets lærebokutvalg skal normalt ikke rapporteres som vitenskapelige publikasjoner. Ved unntak må det fra institusjonens side foreligge en faglig begrunnelse.»
- En kilde til konflikter i kommende kontrollperiode ryddet av veien.

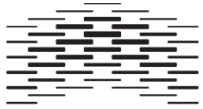
ILL: Fra "The Wit & Humor of a Nation in Picture, Song & Story", 1911 / openclipart.org

Tvister

- Tvistesakene hvert år viser hvordan bøkene vurderes ulikt av institusjonene som rapporterer bøker
 - Nasjonalt tvisteutvalg
 - Lokalt tvisteutvalg

Erfaringer:

- «Redaktørene tar umiddelbart affære og går videre med saken!» (etter at saken var behandlet i Tvisteutvalget)
- Forskerne er uenige internt på avdelingen om hvilken kategori boken tilhører
- «Saken har skapt stor og rettmessig harme på avdelingen!» - instituttleder
- Superbrukeren kan bli gjenstand for kritikk i avisen - navngitt - for som forskeren sier: «sånn er mediene!» «Jeg har alle redaksjonene på speed-dial!» Etter en beslutning i tvisteutvalget.

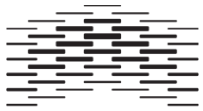

Rapporteringsinstruksen

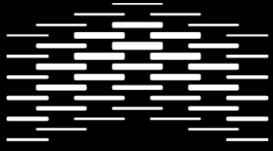
ILL: j4p4n / openclipart.org

- I følge rapporteringsinstruksen gir CRISTin opplæring til institusjonene i hva som kan rapporteres som vitenskapelig publikasjon.
- Erfaring: mange forstår ikke forskjellen på forskningsbasert og forskning. Lærebøker som er forskningsbasert betyr i praksis at de er oppdatert med de nyeste funn innen forskningen på feltet. Slike funn er ofte presentert i vitenskapelige artikler etc i forkant og summert opp i lærebøker som er pedagogisk innrettet mot studenter.
- Det er ønskelig at rapporteringsinstruksen inneholder en tydeligere beskrivelse av - og grenseoppgang mellom - de ulike bok-kategoriene.

Avsluttende sitater

- «Prinsippene for hva som skal innrapporteres burde vært klarere. Vi sliter veldig med at vi er kilt mellom barken og veden når vi driver med godkjenningen, og jeg føler at det strengt tatt er de som roper høyest som får sitt godkjent.»
- «Kan forlagene få info om at vitenskapelige publikasjoner ikke kan søke støtte fra Lærebokutvalget?»
- «Noen må sikre nødvendig informasjon til forlagene om NVI. **Dette kan bedre samarbeidet mellom forlag og forskere**».

OSLO AND AKERSHUS
UNIVERSITY COLLEGE
OF APPLIED SCIENCES

Takk for oppmerksomheten!

Tanja Strøm, Høgskolen i Oslo og Akershus

Avdeling for forskning og utvikling

tanja.strom@hioa.no